

2.04.2024

Rejsebrev fra Washington DC

Lykke Friis er netop vendt hjem fra en tur til Washington D.C, hvor hun har talt med eksperter og politikere om, hvordan det forstående valg kan påvirke Europa og international politik.

Skrevet af

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

Kontakt

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

Hovedkonklusioner

- Administrationen i USA forsøger lige nu at Trump-sikre så meget af USA's udenrigspolitik som muligt.
- Den franske præsident Emmanuel Macrons pludselige melding i februar, om ikke at ville udelukke "*boots on the ground*", har mildest talt ikke skabt begejstring i USA.
- Nato-topmødet i Washington til juli skal bruges til at markere alliancens 75 års jubilæum og også tilvejebringe konkrete resultater. Ligesom på Vilnius-topmødet i juli sidste år vil Ukraine ikke opnå et tilsagn om NATO-medlemskab.

"De sidste du skal spørge, hvem der vinder præsidentvalget, er folk i Washington D.C". Sådan lød det da jeg inden påske gæstede USA's hovedstad sammen med bl.a. Sveriges tidligere statsminister Carl Bildt. Anledningen til rejsen var da heller ikke at spå om valgresultatet, men at blive klogere på, hvordan valget kan påvirke Europa og international politik.

Nedtælling til det amerikanske valg

Ikke overraskende er nedtællingen til valget for længst begyndt. Som supermagt er det imidlertid ikke muligt at holde valgkampspause, så Biden-administrationen er også fuldt optaget af bl.a. Gaza. Det fortsat høje aktivitetsniveau skyldes også, at administrationen vil forsøge at fremtidssikre så meget af USA's udenrigspolitik som muligt; læs at "Trump-sikre den".

Det entydige budskab er, at Biden i de sidste måneder vil koncentrere sig om tre temaer, vel at mærke i den rækkefølge: Gaza, Kina og Ukraine. Grundlæggende betyder det, at Europa selv må løfte hovedparten af opgaven, hvis Ukraine ikke formår at holde stand i de kommende seks måneder. Generelt er opfattelsen, at det er 50-50 om Kharkiv vil falde inden sommer, og at det vil udløse en ny dynamik i krigen; også fordi Putin hurtigt ville forsøge at opnå andre landvindinger.

Forventningen er, at Kongressen efter påske vil vedtage den længe ventede hjælpepakke til Ukraine. Konsekvent blev det imidlertid fremhævet, at økonomiske midler og våbenleverancer ikke kan kompensere for det problem, som kun ukrainerne selv kan løse: Manglen på soldater.

”Nu har Zelenskyj talt om den mobiliseringslov i månedsvis. Og den der ligger på bordet er stærkt udvandet. Det holder ganske enkelt ikke, at ukrainerne gør det stik modsatte af alle andre, nemlig undlader at indkalde soldater under 27 år”. Mit indtryk er her, at der er lagt op til ”blame-game” mellem Ukraine og USA. ”I leverede ikke penge og våben til tide; I var ikke villige til at mobilisere”.

11

USA er imidlertid meget frustreret over det store magtvakuum i Europa

Mange samtalepartnere udtrykker anerkendelse af, at europæerne har gennemført et paradigmeskifte og nu for alvor er begyndt at gøre mere for egen sikkerhed og våbenleverancer til Ukraine. For eksempel når det gælder ammunition. USA er imidlertid meget frustreret over det store magtvakuum i Europa: ”Udover Kommissionsformand Ursula von der Leyen er der reelt ingen, der p.t. tager telefonen, når vi ringer. For de fleste af dem, vi normalt taler med ligger jo underdrejet. Storbritannien er på vej i valgkamp, Nederlandene har haft valg men endnu ingen regering, og Polens regering skal stadig finde sine ben. Så reelt er det kun Italien, der er på linjen”.

Sidstnævnte skyldes også, at det fransk-tyske forhold opfattes som historisk dårligt. ”På det seneste topmøde om Ukraine i Paris sad Scholz og Macron nærmest med ryggen til hinanden og udtrykte utilfreds med nabolandets politik. Og hvad der gør ondt værre: Deres embedsmænd kan heller ikke sammen. Pludselig står vi så der og skal agere mægler. Det har vi egentlig ikke tid til”.

Utilfredshed med Macron

Den franske præsident Emmanuel Macrons pludselige melding i februar, om ikke at ville udelukke ”*boots on the ground*”, har mildest talt ikke skabt begejstring i USA. Ikke alene udstiller og cementerer meldingen blot den tysk-franske uenighed. I Biden-administrationens drøftelser med franske aktører blev det klart, at ”Macron ikke har nogen idé om, hvad han egentlig vil gøre, hvis franskmænd bliver dræbt i forbindelse med, at de er sat ind i for eksempel Odesa. Det spørgsmål skal man altså kunne svare på, inden man siger den slags”.

Endelig mener USA, at europæerne hellere skulle koncentrere sig om et tema, der her og nu vil forbedre situationen på fronten, nemlig Kinas støtte til Rusland. "Uden Kina vil Rusland have svært ved at opretholde deres våbenproduktion og faktisk også en del af deres industri. Så fremfor fantom-diskussionen, "*boots on ground*", burde Macron lægge stort pres på Kinas Xi, når han til maj kommer til Paris."

¶ Ingen fredsaftale og forventninger til NATO-topmødet

Ingen i administrationen regner tilsyneladende med, at der kommer en egentlig fredsaftale mellem Rusland og Ukraine. "Det maksimale man kan opnå er en Korea-løsning; altså en fastfrysning af konflikten". Mest tankevækkende er meldingen om, at en sådan løsning skal forhandles på plads af Rusland og Ukraine, med USA og Kina ved bordet. Med andre ord: Amerikanerne kommer ikke til at reservere en plads til Europa.

¶ "Vi satser på at øge støtten til Ukraine, og på at skabe en stærkere bro mellem Ukraines nuværende situation uden for alliancen til det NATO-medlemskab, som i sidste instans kan blive en realitet".

Nato-topmødet i Washington til juli skal bruges til at markere alliancens 75 års jubilæum og også tilvejebringe konkrete resultater. Ukraine skal dog ikke forvente de store tilsagn. Ligesom på Vilnius-topmødet i juli sidste år vil Ukraine ikke opnå et tilsagn om NATO-medlemskab. "Vi satser på at øge støtten til Ukraine, og på at skabe en stærkere bro mellem Ukraines nuværende situation uden for alliancen til det NATO-medlemskab, som i sidste instans kan blive en realitet". Disse "*deliverables*" skal forhandles på plads før topmødet.

Biden-administrationen håber desuden at kunne lægge skinner ud for alliancens mere langsigtede forhold til Rusland. "Det giver jo ikke mening at have et NATO-Rusland-råd. Uanset hvordan krigen kommer til at ende, vil Rusland være aggressivt. Og der har vi brug for en Ruslandsstrategi". På grund af en mulig Trump sejr, så gælder det om, at komme så langt med den proces som muligt på topmødet til juli.

┌ Hvad vil Trump?

Ikke overraskende er muligheden for en ny Trump-administration "the talk of the town". Spekulationer om Trump 2.0's udenrigspolitik giver Washingtons mange tænketanke fast arbejde.

11

"Selvfølgelig ved man grundlæggende, hvad han vil. Men der raser alligevel en kamp om 'adgangen til hans hjerne'. For hvordan kan han indfri de ønskede mål? Det hele vanskeliggøres af, at han ikke har udpeget en udenrigspolitisk rådgiver"

Selvom det er rimeligt klart, hvad Trump vil satse på, er der alligevel forskel på vurderingerne. "Selvfølgelig ved man grundlæggende, hvad han vil. Men der raser alligevel en kamp om 'adgangen til hans hjerne'. For hvordan kan han indfri de ønskede mål? Det hele vanskeliggøres af, at han ikke har udpeget en udenrigspolitisk rådgiver". Forventningen er, at Trump først og fremmest "vil hævne sig. Så husk hele tiden, hvem hans fjender er", er et andet budskab.

I Biden-lejren forventes det, at Trump vil gøre alvor af meldingen om, at han vil prøve at finde en løsning inden for 24 timer. Det kunne ske på følgende måde: "Hvis Ukraine ikke vil forhandle, trækker han hjælpepakken tilbage. Hvis Putin ikke vil forhandle, så fordobler han den ukrainske hjælpepakke".

Inden for handelspolitikken refererer både Biden-lejren og tænketanke til, at folk tæt på Trump har meddelt, at Trump 2.0 indfører en særskat på kinesisk import på 60 procent. EU og resten af verden ville slippe med 10 procent. Det ville imidlertid udløse et prekært spørgsmål til europæerne: "Hvad har I egentlig tænkt jer at gøre, når I modtager et telefonopkald fra Xi om at diskutere handelspolitik?", som en tænketanksekspert formulerer det.

”Hvad har I egentlig tænkt jer at gøre, når I modtager et telefonopkald fra Xi om at diskutere handelspolitik?”

Biden-administrationen har naturligvis noteret sig, at i hvert fald to europæiske regeringer satser på en Trump-sejr: Ungarn og Slovakiet. ”Jeg tror ikke helt, at I i Europa gør jeg klart, hvor stor en rolle Viktor Orbán spiller i det republikanske parti”. Forventningen er, at Trump i høj grad vil konsultere Orbán om sin Europa-politik. ”Så Orbán er den politiker, der har mest at vinde ved en Trump-sejr. Han satser dybest set på, at Trump vil ’franchise’ meget til ham”.

Forventningen er, at Orban ”vil være meget vanskelig, når Mark Rutte skal udpeges som NATO-generalsekretær”.